

Palvelupäällikkö Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto

Viite: Lausuntopyyntöne 7.11.2006

SUOMEN YLIOPISTOKIRJASTOJEN NEUVOSTON LAUSUNTO FINELIB-KONSORTION STRATEGIASTA

Suomen yliopistokirjastojen neuvostolta on pyydetty lausuntoa FinELib-konsortion strategiasta. Lausunto perustuu neuvoston jäseniltä saatuihin kommentteihin sekä asian käsittelyyn Suomen yliopistokirjastojen neuvoston työvaliokunnassa 4.12.2006.

Yleisesti ottaen strategiaa ja mittareita pidettiin erittäin hyvin mietittyinä ja perusteltuina. Lisäksi nähtiin hyväksi ratkaisuksi käsitellä erikseen konsortiota ja palveluyksikköä, joskin niiden roolia ja päätöksentekovaltuuksia voisi selkiyttää edelleen sekä määritellä oman otsikkonsa alla sidosryhmät.

Mittareissa kiinnittyi huomio siihen, että asiakkaiden tarpeiden tunnistamisen mittarina on käyttäjäkysely tutkijoille, opettajille ja opiskelijoille, jolloin mitataan tyytyväisyyttä nykytilaan. Asiakkaiden tulevien tarpeiden tunnistamisessa voisi käyttää apuna ympäristöä luotaavia menetelmiä (esim. environmental scanning). Kustannushyötyjen mittaamista pidettiin kiitettävänä asiana. Palveluyksikkö voisi kuitenkin yhdessä yliopistojen kanssa miettiä, miten vältetään suosituksen syndrooma eli tilanne, jossa paketti tulee väärin arvioituksi, kun lukeminen kohdistuu vain yhteen tai muutamaankin suosittuun lehteen ja tulokset ilmaistaan keskiarvoina. Käyttökerran hinta voi vaikuttaa näinkin mitattuna alhaiselta, mutta se voisi muodostua vielä edullisemmaksi, jos olisi mahdollista tilata vain paketin keskeiset lehdet.

Kustannustoimialan kuvauksessa voisi huomioida suuret tieteelliset yhteisöt, jotka toimivat julkaisijoina. Ne eivät ole suoranaisesti kaupallisia, mutta niiden kustannusmallit eivät myöskään tue suoraan vapaata verkkovälitystä, avointa Open Access -julkaisemista.

Kansainvälisen verkostoitumisen mahdollisuuksista ja hyödyistä olisi mielenkiintoista tietää tarkemmin.

Tavoitekokonaisuudet olisi hyvä kytkeä selkeästi strategiaan kirjattuihin päämääriin. Toimivan palveluyksikön yhdeksi tavoitteeksi voisi asettaa sektorien erilaisuuden huomioimisen.

Yhdeksi konsortion toimijoiden yhteiseksi tavoitteeksi kannattaisi asettaa sellaisen päätöksenteon toimintamallin kehittäminen, joka aikataulullisesti ja käytännöllään tukee kirjastojen, opetusministeriön ja Kansalliskirjaston omia päätöksentekoprosesseja ja niissä olevia aikatauluja.

Suomen yliopistokirjastojen neuvoston puolesta

Ari Muhonen
puheenjohtaja